

Zondags zeer weinig kerkgangers

Wat gebeurt er met de Nieuwe Kerk?

Herv. gemeente ziet van restauratie af

(Van onze bouwredacteur)

DEN HAAG — De Hervormde Gemeente van 's-Gravenhage is niet van plan de bouwvallige Nieuwe Kerk aan het Spui te restaureren. Indien andere instanties belang zien in dit monumentale gebouw, dat de eerste protestantse kerk van Den Haag is, dan moeten die instanties maar zorgen, dat de kerk wordt gerestaureerd. Dat is de teneur van een artikel van de kerkvoogdij in het kerkblad Hervormd Den Haag.

In het artikel wordt opgesomd, welke acties men heeft nagelaten en welke men heeft ondernomen. „Het is niet zo, dat de kerkvoogdij zich aan haar taak t.o.v. de Nieuwe Kerk wil onttrekken, doch zij is wel van mening, dat de uitgaven voor de restauratie geen plaats mogen vinden op het kerkelijk budget.

Het geld, dat in de gemeente bijeen wordt gebracht uit vele kleine en grote bedragen van welke aard ook, moet worden besteed voor kerkelijke doeleinden, voor de opbouw en instandhouding van de gemeente, t.b.v. het Koninkrijk Gods op aarde. Daarvoor is het geld bijeengebracht en daarvoor moet het worden besteed en voor niets anders. De kerkvoogdij staat voor de vraag, dat zij moet beoordelen, of de restauratie van de Nieuwe Kerk wel een kerkelijke aangelegenheid is, dan wel of andere belangen niet overwegen. De Nieuwe Kerk nl. heeft in het bestek van de Haagse Hervormde Gemeente geen zodanige betekenis, die de uitgaven rechtvaardigt, die zulk een restauratie vergen zou". Dan zegt de kerkvoogdij, dat de zondags diensten door enkele tientallen personen worden bezocht. „Daarnaast zijn er cantatediensten, waarbij de kerk vol is en de wekelijkse middagpauzediensten, die door ongeveer zestig personen worden bezocht.

De cantatediensten danken hun bestaan aan het feit, dat de kerk akoestisch van bijzonder gehalte is, zodat muziek en zang zeer goed tot hun recht komen. Deze diensten zouden evenwel, na perfectionering van de akoestiek in de Grote Kerk, evengoed daar gehouden kunnen worden. Voor de pauzediensten, die naar verwacht mag worden in betekenis zullen toenemen, heeft men aan een kleine lokaliteit voldoende.

Historische betekenis

Er zijn dus geen kerkelijke motieven aanwezig om het gebouw te restaureren. De motieven, die er zijn, komen dan ook uit andere richting. Het gebouw is een monument van bijzondere bouwkundige betekenis. Het was de eerste origineel

gebouwde protestantse kerk in Nederland van fraaie compositie. Het heeft een bijzonder fraai front en het heeft ook historische betekenis. Voor ieder, die zich tot de geschiedenis en de bouwkunst aangetrokken voelt, is de kerk waardevol. Zo denkt de overheid er blijkbaar ook over, want die heeft het gebouw op de monumentenlijst geplaatst.

Wanneer evenwel het belang voor het voortbestaan en dus voor de restauratie bij anderen ligt dan de Hervormde Gemeente, dienen die anderen dan ook de lasten van de restauratie op zich te nemen. Dit heeft verschillende consequenties. Wanneer neutrale, althans niet kerkelijke, instanties of organisaties de restauratie verzorgen, spreekt het vanzelf, dat het gebouw na restauratie naast de kerkelijke, ook voor andere doeleinden moet dienst gaan doen. Men denkt hierbij aan concerten voor kamermuziek, zanguitvoeringen en ook aan bepaalde toneelstukken. Het gevolg hiervan is weer, dat er gezorgd moet worden voor garderobe, toiletten en kantine. Met betrekking tot de organisatie van de instanties die zich met de restauratie zullen belasten, wordt gedacht aan een bundeling in een stichting, waarin de betrokkenen vertegenwoordigd zijn. Vanzelfsprekend komt de Haagse Hervormde Gemeente hierbij, maar ook andere kerkgenootschappen, die zich tot de Nieuwe Kerk voelen aangetrokken; verder kunsthistorische instanties en ook de overheid. Wij zijn thans zover, dat wij op zoek zijn naar personen, die de verschillende bestuursplaatsen in de stichting zullen bezetten.

Onder de grond

Wat betreft de kosten van restauratie: hiermede zullen grote bedragen gemoeid zijn. De overheid pleegt van de kosten van restauratie van monumenten een belangrijk gedeelte te subsidiëren. Het overige komt voor rekening van de opdrachtgever. Hiermee is men er evenwel nog niet. De

kosten van de verwarmingsinstallatie, van de elektrische installatie en van de inrichting kunnen niet worden gesubsidieerd. Er moet ruimte worden geschapen voor een garderobe enz. De kosten hiervoor behoren evenmin tot de restauratie en kunnen dus ook niet worden gesubsidieerd.

In dit verband is het wel interessant te vermelden, dat men bedoelde ruimten niet in de kerk projecteert, want dat zou de kerkruimte frustreren, ook niet naast de kerk, want dat zou de waarde als monument verminderen, de enige plaats die overblijft is onder de grond.

Het wachten is thans op de samenstelling van de commissie. „Dit vraagt", aldus Hervormd Den Haag, de nodige tijd en ligt thans gedeeltelijk buiten de verantwoordelijkheid van de kerkvoogdij, die zich zeer wel van het benaauwde van de situatie bewust is. Met nadruk wordt dan nog gesteld, dat de kerkvoogdij het niet verantwoord acht een aanzienlijk bedrag aan kerkelijke gelden voor de restauratie te besteden. De fondsen die ter beschikking van de restauratie zijn gesteld, zullen daarvoor bestemd blijven.